

Dr. Denkin szerint abban, ahogy az élethez közelítünk, meghatározó szerepet játszanak észleléseink. A legfontosabb az, ahogy reagálunk rájuk, képesek vagyunk-e lenyelni a testünket-lelkünket marcangoló önsajnálatot, ugyanis a gyermek a szülői reakciókból méri le, hogy ki is ő tulajdonképpen, és azt is, mennyire szeretik és értékelik. A szülőknek irányítaniuk kell érzelmeiket, mert a gyerekkori érzelmek főszerepet játszanak a szülő-gyermek kapcsolat alakulásában. Aranyszabály: megállni, magunkba nézni és azonosítani a ránk törő érzelmeket, hiszen másképp is lehet. A középpontba azt kell állítani, amit jól csinálunk. Sokat segíthet a szülőknek a gyerekkoruk megidézése, ez segíthet a saját gyermek(ek) helyzetének, viselkedése motívumainak megértésében.

A szerző szülőként eltöltött harmincegy év, tizennégy évnyi tanári tevékenység, hét esztendei gyakorló terapeuta tevékenység után huszonhat alapelvet fogalmazott meg, amelyek szerinte segíthetnek a gyermeki magabiztosság kialakításában. Az első rész kilenc alapelve az önbizalom fejlesztését segíti elő. A 10-19. alapelv a kölcsönös bizalom kialakítását szolgáló szabályokat tartalmazza a második részben. Végezetül a harmadik rész az önfegyelemre vonatkozó szabályokat (20-26. alapelv) rögzíti.

Néhány alapelv: tiszteljük a gyereket, nem a tökéletesség a cél, mellőzzük a szemrehányásokat, legyünk következetesek stb. Dicséretes, ahogy dr. Denkin feldolgozza a szabályokat: elméleti összefoglaló, idézetek, tanmese, analízis. A könyvet magyarrá H. Prikler Renáta fordította. Minden pedagógusnak ajánljuk.

Végezetül idézzük John F. Kennedyt. „Egy program végrehajtásának mindig megvan a maga kockázata, de a tevékeny kockázatvállalás hosszú távon sokkal kifizetődőbb, mint a kockázat nélküli tétlenkedés.”

Kinizsi Nyomda, Debrecen ISBN 963 368 136-7. 303 p.

DR. NAGY ANDOR
főiskolai magántanár
Eszterházy Károly Főiskola
Eger

Dr. Bábosik István: Alkalmazott nevelélmélet

A budapesti OKKER Kiadó ismét hiánypótló kiváló kötettel jelentkezett a könyv-, illetve a tankönyvpiacon.

Nahalka István az Új Pedagógiai Szemle 2003. 3. számában „A modern tanítási gyakorlat elterjedésének akadályai ill. lehetőségei, különös tekintettel a tanárképzésre” c. tanulmányában a tartalmi megújulást többek között abban látja, hogy „cselekvésre alapozottabban kellene oktatni” (37.) és tegyük hozzá nevelni is.

E sorok írója több mint négy évtizede oktatója a nevelélméletnek az egri főiskolán. A 80-as évek óta kísérői figyelemmel dr. Bábosik István professzor tudományos és oktató munkásságát, csodálja a jövőképből kimaradhatatlan közösségbe vetett hitét, ami a múltban kötelezőként jelent meg, a jelenünkben viszont jámbor óhaj.

A nevelés problémáival sajátosan foglalkozó kötet a gyakorlati szempontokat állítja előtérbe: a pedagógus és az iskola nevelőmunkáját befolyásoló tényezőkre, a feltételek és törvényszerűségek elemzésére törekszik.

Ismerve Bábosik István professzor egyetemi-főiskolai neveléseméleti tankönyveit, az általa szerkesztett és részben írt A modern nevelés elméletét, örömmel köszöntöttük az 1999-es, a Nemzeti Tankönyvkiadó által közreadott a nevelés elméletét és gyakorlatát ötvöző munkáját. S íme! A sok-sok teóriát ez újabb esetben felváltotta a gyakorlatra orientáltság. Mit ér az elmélet gyakorlat nélkül! – fogalmaztuk meg már annyiszor. Hiába a tudományosan megalapozott csodálatos elmélet, ha az nem megy át a gyakorlatba, ha szigorlati, kollokviumi tananyag marad csupán.

A 2003 második felében megjelent Alkalmazott nevelésemélet tárgyát a szerző sajátos meghatározása vezeti be: törvényszerűségeket, gyakorlati megoldásokat kíván bemutatni mintegy alkalmazási lehetőségként, mintaként, abban a reményben, hogy azok ösztönzőül szolgálnak újabb, korszerűbb nevelési eljárások megalkotásához is.

A kötet négy nagy fejezetben jeleníti meg a rendkívül újszerű tartalmat.

Az első fejezetben az alkalmazás elméleti megalapozására vállalkozik, az előző munkáiban megfogalmazott korszerűbb változatát adja. Ez esetben két kérdésre ad választ. Hogyan lehet megalapozni magatartásformálással a konstruktív életvezetést, illetve melyek az erkölcsi magatartásformák fejlődésének és fejlesztésének törvényszerűségei.

A piaccgazdaság körülményei között figyelemre méltó mondatok kíváncskoznak többek között ide: „A nevelés közösségre orientált jellegét esetenként kritika éri. Azonban világosan látnunk kell, hogy közösségellenes nevelés soha nem létezett, és ilyen a jövőben sem lesz. A nevelés lényegét tekintve közösségre orientált tevékenység, hiszen születéskor biológiai lényből, az emberből szociális lényt kell formálnia... Történelmi érvek is alátámasztják a nevelés közösségre orientált jellegének fontosságát... Kiket őriz meg a nemzet emlékezete... A közösség érdekében végrehajtott tettek állnak mindenekfölött”. (18)

A következő fejezetben a konstruktív életvezetés megszilárdításának pedagógiai teendőkkel, határendszerének kifejtésével találkozhat az olvasó.

A legterjedelmesebb második fejezet a nevelő hatások megszervezésének és optimalizálásának módszereivel foglalkozik.

A módszerek gyakorlati alkalmazása szempontjából a következő csoportokat különbözteti meg:

„A szokásformálás közvetlen módszerei

A magatartási-tevékenységi modell közvetítésének direkt módszerei

A meggyőződésformálás közvetlen módszerei

A beidégzés közvetett módszerei

A magatartási-tevékenységi modellek közvetítésének indirekt módszerei

A tudatosítás közvetett módszerei” (3)

A harmadik fejezet tartalma is rendkívül praktikus kérdéseket igyekszik megválaszolni: a tanár-diák kapcsolatáról és a motiváció szerepéről szól alapvetően módszertani szempontból. Különös fontosságú e fejezet megismerése a pedagógusjelölteknek, hiszen itt olvashatunk többek között arról is, hogyan lehet javítani értékelő eljárásokkal a tanár-diák viszonyt.

Az utolsó fejezet arról szól, hogy az alkalmazott neveléseméletnek melyek a feltételei, mi szükséges ahhoz, hogy az iskolai nevelés hatékony legyen.

A hatékonyság kritériumai mintegy vázlatos felsorolásban jelennek meg, nem lehet ténylegesen teljes, ahogy azt a szerző is állítja. Valóban azok kiegészítésére további kutatásokra van szükség!

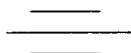
Valamikor, 1972-ben fogalmazódott meg egy fontos dokumentumban, hogy „leggyengébb pontunk a nevelés”. A helyzetünk azóta nem lett jobb, sőt! Egyebek mellett okának tekinthetjük a tudatos családi nevelés hiányát, és a médiából következő negatív hatásokat is.

Az iskolai nevelés a családi nevelésre épül. Alap nélkül nincs felépítmény. Az iskola, – ha oktató iskola, ha nem képes kellő alapokra építeni, képtelen az elvárásoknak megfelelni.

Az alaposabb tájékozódásra vágyók gazdag bibliográfiával találkozhatnak e kötetben.

Dr. Bábosik István professzor legújabb könyvét kötelező tennem a gyakorló pedagógusok számára is, ha a kötelező jelzőnek nem lenne pejoratív jellege!

Köszönet a Szerzőnek, illetve az OKKER Kiadónak e kötetért.

DR. DOMONKOS JÁNOS
ny. iskolaigazgató, irodalomtörténész
Budapest

Püski Sándor: Könyves sors – magyar sors

1911. február 4-én született Békés nagyközségben. Szülei Püski Gábor és Egresi Zsófia, foglalkozásuk földműves-napszámos. Keresztszülők a református egyházban Szilágyi Sándor és felesége, mondja a keresztlevele.

A Budavári Önkormányzat hagyományt teremtett azzal, hogy évente május 21-én megemlékeznek Buda várának az 1848-as forradalom és szabadságharc során 1849-ben, ezen a napon történt visszafoglalásáról. A dátum jelentőségét fokozzák azzal, hogy szép külsőséges közepette Díszpolgári címet adományoznak. Püski Sándort 90. születésnapján tüntették ki a megtisztelő címmel, és az önkormányzat címerével díszített arany gyűrűvel.

A Püski Könyvesház az I. kerületben, a Krisztina körúton található, ezért ítélték oda e címet a neves könyvkiadónak. A Kapisztrán téri polgármesteri hivatal aulájában a Püski házaspár sok tisztelője, barátja gyűlt össze akkor, és köszöntette őket a jeles ünneplésen. Püski Sándor könyvkiadói munkásságát mindenkor áthatotta az erkölcsi feladatvállalás, a küldetésstudat, a népi mozgalom iránti eszmei hűség, a magyarság sorsáért érzett felelősség, amely tart mind a mai napig.

Püski Sándor e tekintélyes könyve bevezetőjében arra utal, hogy „*személyes és kiadói történetem az I. rész I. fejezetén túl nem most megírt önéletrajz vagy „életem regénye”, hanem a mindenkori terveket, beszámolókat, „vallomás”-okat, beszélgetéseket, leveleket, méltatásokat, iratokat és fényképeket raktam sorba, és csak a jobb megértéshez szükséges összekötő szövegeket vagy jegyzeteket írtam most hozzájuk, és a feleségem emlékeivel bővítettem.*”

A kötet története a maga természetes módján három részre tagolódik:

I. 1911–1966, *ittthon*, amely a következő érdekes, fontos fejezeteket foglalja magában: Egy könyves születése; Könyvkiadóm történetéről; Vallomás a népi mozgalomról a büntető eljárásban; A Magyar Élet Könyvkiadó és a népi mozgalom; Politikai bajlódásom 1944 végétől 1947 közepéig az új rendszerben; Magyar Élet – Püski Sándor dr. – könyvkiadóvállalat és könyvesbolt; Történetek levelekben, emlékezésekben, elszámolásokban; Magyar Írás Irodalmi és Művészeti Szövetkezet; Levél 10 frónak.

II. 1967–1989, *Amerikában*. „Az amerikai vállalkozást ugyan csak 1970 utolsó hónapjainban tudtuk elindítani, de 1967 az első amerikai látogatásunk éve, és a következő 3 év itthon is már annak tervezésével és előkészítésével telt el.”